

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library City WINNIPEG, MAN. UKRAINIAN LABOR NEWS SATURDAY, JULY 31st, 1920. No. 48. VOL. II.

Новинки.

НА ЛИТВИ ВИБУХЛА СОВІТСКА РЕВОЛЮЦІЯ.

Литовське правління в Ковні повалене.

ВАРШАВА, 29. липня. — Сьогодні наспіли суди висті, що в Ковні вибухла совітська революція і литовське правління в тім місті зістало повалене.

Близші відомості про сю революцію суди не наспіли.

Совітська армія заняла Білосток.

Большевики заняли Білосток, около 40 миль на полудневий захід від Гродна.

БОЛЬШЕВИКИ 38 МИЛЬ ВІД ЛЬВОВА.

Зі Львова вигнано жінки і діти, шоби помагали будувати оборону міста.

Доносять, що большевицька кавалерія находит ся 38 миль від Львова, звідки повнягано жінки і діти, шоби помагали будувати оборону довкола міста. Кождий горбок на схід і північний схід від Львова є обведенний колючим дротом.

СПОДНІТЬСЯ ПРИЗНАННЯ СОВІТСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Переговори в справі перемиря мали зачатися в п'ятницю.

ЛОНДОН, 27. липня. — Бездротна депеша з Москви сповістила сьогодні, що російсько-польські переговори в справі перемиря розпочнуть ся в п'ятницю в Барановичах, в Гродненській губернії, межі Мінськом і Пінськом. Военні кроки будуть заперестані негайно з розпочатем переговорів. Армійська лінія буде тягнута ся загально по тій лінії, яку визначили альянти в Спа.

Совіти хотять виключити польське питання з надад на пропонуваній мировій конференції в Лондоні, і хотять переговорувати лише в справі мира межі Росією і альянтами. Пропозицію прибути на лондонську конференцію вислало британське правління до всіх альянтів. Не вислало її, однак, до американського правління.

Англія може скликати особну конференцію з Совітами без участі Франції.

Тут розуміють, що если французський премієр Мілеран відмовить ся прибути на сю конференцію, то Італія, Англія і Бельгія зберуть ся на независимій конференції з російськими совітськими представниками і делегатами з російських пограничних країв.

Кажуть, що совітське правління вже признане.

Бритійській урядові круги бтверто кажуть, що совітське правління є вже признане, лише не зроблено ше формального оповіщення.

Англія і Франція не є в спроможі вести війну з Росією.

Рік тому назад альянти могли диктувати Совітам такі умови, які самі були би майже захотіли. Позиція Росії під теперішню пору дає змогу большевикам ставити умови альянтам. Анї Велика Британія анї

Франція не є в спроможі вести війну з Росією, або не допустити до окупації Польщі червоными арміями.

Рос. торговельна делегация приїждить до Англії.

Лойд Джордж сказав в парламенті, що Совітам сказано не висилати торговельних делегатів до Англії, доки вони не дадуть заповідення, що Польща не буде занята. Се заповіденне отримано, сказав премієр, і російські делегати прибудуть невдовзі до Великої Британії, шоби відновити переговори.

Большевики перейшли в многих місцях лінію визначену альянтами.

В той час як ведуть ся сі переговори, боротьба межі большевиками і Поляками продовжаєт ся майже на цілім фронті. Червоні продовжають свій наступ на полудневій фронті і в многих місцях перейшли лінію, яку визначили альянти як польську границю.

Совітські війська заняли Новийдвір.

Варшавські депеші кажуть, що червоноарміїці поновили свої атаки на полудне від Гродна і перейшли ріку Неман в многих додаткових місцях. Поляки опустили лінію над Неманом і совітські війська заняли Новийдвір.

Большевики заняли твердиню Осовецк.

ЛОНДОН, 30. липня. — На північній фронті російсько-польської боевої лінії большевики заняли твердиню Осовецк і Поляки відступають до Ломжі, 75 миль на північний схід від Варшави, каже совітський урядовий комунікат.

Наступ проти Поляків продовжаєт ся на цілім фронті.

ЛОНДОН, 29. липня. — Вечерній урядовий комунікат з Москви, одержаний сьогодні по бездротнім телеграфі, доносить, що наступ проти Поляків продовжаєт ся на цілім фронті.

Совітська армія заняла Пінськ.

ЛОНДОН, 29. липня. — Польський урядовий комунікат, який отримано тут сьогодні, доносить, що совітські війська заняли Пінськ. Звіт каже, що большевики взяли Пінськ, Скольк і Волковську, та що заняте ними Пінськ означає, що вони переступили "альянтську армієву лінію".

Тут тільки слідять за діяльністю большевиків. Зроблено також натяк, що если Росія не застосуєт ся до умов перемиря, запропонувано на мирова конференція межі большевиками і альянтами в Лондоні може не відбутися.

Тут розуміють, що Лойд Джордж піддає гадку, шоби конференція почала ся в початках вересня.

Сподіють ся леда хвилі упадку Білостоку.

ВАРШАВА, 29. липня. — Після послідних донесень боль-

шевики находит ся в поблизу Білостоку, упадку котрого сподіють ся тут кождої хвилі.

Газети накликають до негайної будови окопів, фортифікацій і пороблення інших кроків для оборони Варшави перед тим, заки большевики зближать ся до Варшави.

Французи отвирають в Польщі офіцерську школу.

ВАРШАВА, 29. липня. — Прибули додаткові французькі офіцери приделені до мілітарної місії. Всі вони будуть призначені до різних польських відділів як технічні дорадники. Велику офіцерську школу, під управою французьких офіцій, отарено нині в Рембертові, на передмістї Варшави. Газети висловують ся, що Совіти не хочуть мира, але бажать, заняти Польщі. Вони кажуть, що се є ясным з того, що дієт ся на північній східі, звідки большевики прямують впрот на Варшаву, а на полудне вони машірують на Львів.

Большевицький наступ з північного сходу здвоє білостоцької залізної дороги і похід в Галичині в напрямі Львова розвивають ся скоро помімо польського опору на обох крилах. Залізна дорога Пінськ-Бересть Литовський вже є zagrożена.

Ідуть на Львів з трох сторін.

В Галичині боротьба йде 70 кілометрів на схід від Львова; большевики ідуть на те місто з трох сторін.

Большевики заняли Броди.

ЛОНДОН, 27. липня. — Урядовий звіт з Москви підвчешаю дату доносить, що большевики заняли Броди, важне місто в Галичині, 58 миль на північний схід від Львова. Звіт доносить також про успіхи совітської армії на цілім фронті.

Альянти згідні що до переговорів з Совітами.

ЛОНДОН, 29. липня. — Велика Британія, Франція і Італія є вповні згідні відносно переговорів з російським совітським правлінням, помімо суперечних заяв сензацийних і недокладних газет, заявив сьогодні в парламенті премієр Лойд Джордж у відповідь на питання відносно бұлонської конференції.

Польща повідомляє Совіти про вислане делегатів на переговори.

ВАРШАВА, 29. липня. — Польська рада народної оборони вислала на 27. липня бездротну телеграму до найвисшої совітської команди, заявляючи, що вона вислає на 30. липня делегатів зі всіма правами для переговорів в справі перемиря.

Бритійська робітнича делегация до Росії накликає робітників до прямої акції в обороні Совітів.

ЛОНДОН, 28. липня. — Газета "Таймс" каже, що п'ять членів робітничої делегации, яка недавно поїстала Росію, Порселл, Торнер, Волгед, Скіннер і Вільямс звернули ся з покликом до трейдній застосувати пряму акцію як одинокое средство, яким можна примусити "попехати політику "пробовання задусити совітський режім", яку накликають

правлінням "Чорчілі, Корзоні, Геловіні та Нілсудські".

Англійські военні кораблі в Гданську.

ВАРШАВА, 27. липня. — Три британські кружляки прибули до Гданська. Вістку про се отримано в заграничній бюрі.

Німці не пропустили потягу з военними матеріялами для Польщі.

ПАРИЖ, 27. липня. — Польський потяг з засобами, зложений з 13 вагонів, який віз оруже і амуніцію з Франції в супроводі п'ятих польських і одного французького офіцій, опустивши в суботу вечером територію окуповану американськими військами, зістав задержаний в неділю по полудні німецькою поліцією і тупово шівлів в Марбурзі, 60 миль на схід від Кобленці. Німці цілковито випорознили вагони з военних матеріялів, а залізнична служба відмовила ся взети дальше потяг. В понеділок вечером вони повернули до Кобленці.

Офіцери польські і французький, останній з жінкою, не були потурбовані і прибули до Кобленці в понеділок пасажирським потягом.

Цей потяг складаєт ся з 45 вагонів з невоєнними матеріялами для Польщі і засобами для американської легації та американської запомогової комісії в Варшаві. Сі американські вагони були під охороною американських жовнірів і не були нарушені. Німецькі залізничники в окрузі Кобленці видали заяву, що вони не будуть перевозити польських потягів.

Росія відносить ся по приятельськи до Німеччини.

ЛОНДОН, 29. липня. — Бездротна депеша з Берліна заявляє, що Григорій Чічерін, большевицький міністер заграничних справ, вислав депешу до німецького правління, в котрій каже, що Росія не має наміру добілати Німеччину, і що вона руковоидить ся лише приятельськими почуваннями до Німеччини. Як оказуєт ся з мілітарного огляду, виданого военним бюром в Лондоні, командант червоної армії видав також подібну заяву.

Совітська Росія виграла дипломатичну побіду.

ЛОНДОН, 26. липня. — Совітська Росія виграла велику дипломатичну побіду підчас обміни комунікатами в справі пропонуваного мира між Росією і Польщею. Се заставило західних союзників признати Росію дипломатично і слідуючим кроком будуть безсумніву переговори в справі заключення загального мира і признання совітського правління.

Літвінов каже, що Польщі не можна вірити.

КОПЕНГАГА, 29. липня. — Максим Літвінов, заступник большевицького міністра заграничних справ, заявив сьогодні в інтерв'ю, що Польща в попередних переговорах з Росією "оказала ся хитрою і невірною" і тому совітське правління мусить уважати, шоби перемире з Польщею не було використане на зміцнене польських військ для

дальшої напасти на Росію.

"Що більше", додав Літвінов, "в виду одержаних вже лекцій ми не можемо уповати на самі запевнювані, навіть великих держав. Ми непохитно постановили не накладати тяжких умов на Польщу і ми не маємо наміру залишити виплеканий принцип про самовизначенне народів через те, що воєне шасте стало по нашій стороні".

192.000 бувших англійських жовнірів без заняті.

ЛОНДОН, 26. липня. — Дебата в парламенті виявила, що 192.000 бувших жовнірів знаходит ся без заняті і з сієї причини стареєт ся о державну підмогу. Між ними є 24.600 калік.

Около 140.000 інвалідів знайдено заняті в 16.969 фірмах, які старали ся помогти їм в порозумінні з правлінням.

На Литві.

ВАРШАВА, 26. липня. — Скорє заняте Литви большевицькими військами віддало в їх руки незвичайно багату живну. В їх руки попало збіжжє з тисячів акрів поля, складаєт вже в копі.

Колі большевики заняли місто Вільно, в їх руки дістало ся сім залізничних возів а американської фасолі, які американське Ратункове Товариство не успіло забрати з міста.

Радек каже, що Росія приєвольєт своїх ворогів лишити її в спокою.

ЖЕНЕВА, 22. липня. — Карл Радек, речник російського совітського правління, видав заяву, в якій зясовує справу совітської Росії. Він говорить: "Совітська Росія є готова мирити ся, є готова робити уступки і є готова жити мирно навіть поруч капіталістичних держав. Але совітська Росія не є трупом, на яким острили би свої кігті і дзюби капіталістичні орли. Вона є силою — могутньою, зростаючою силою і вона приневольєт своїх ворогів чюдити ся з нею як з силою і лишити її жити в спокою."

"З боів внутрішньої боротьби в Німеччині народити ся новий німецький народ, а німецькі робітничі класи повстануть як революційна сила, подібна до Самсона, якому не остриже кучерів Деліла, а який повставши, звалить стовпи святиї, на який опираєт ся цілий побідний мир антанті".

Грецькі війська заняли Адринополь.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 21. липня. — Турецьке міністерство війни сповіщено сьогодні, що відділи грецької армії увійшли до Адринополя.

Турки знищили міст на ріці Маріца, недалеко вузла залізничних ліній, що ведуть до Константинополя і Солуна, а також чотири мости на 20-милевій просторі від Чатаалджи. Турки окопали ся в многих місцях здовж залізничної лінії від ріки Маріци до Чатаалджи, приготувавшись до опору наступаючим Грекам.

Новий кабінет на Угорщині.

БУДАПЕШТ, 20. липня. — Угорщина має нове коаліційне правління яке сформовано наслідком коаліції партій

національної і селянської. Премієром нового кабінету є граф Павло Телекі; він є рівночасно міністром заграничних справ. Стефан Сабо є міністром фінансів, а Оуліян Рубінок міністром торгівлі.

Нові міністри склали свої урядову присягу після формальк і при церемоніях, яких уживано за часів монархії.

Чехословакия переведе націоналізацію приватних підприємств.

ПРАГА, 20. липня. — Президент чехословацької республіки Масарик сказав в своїй розмові з американським кореспондентом, що Чехословакия шораз більше клонить ся до націоналізації або соціалізації приватної власности.

Теперішні вибори, — говорив президент — вказують, що нарід бажает такої соціальної системи. Се означає, що вся индустрія і торгівля, яка мала доси характер приватний, має перейти в посідане держави, а се значить в посідане чехословацького народу.

В той спосіб робітники будуть співвласниками банків; фабрик і т. д. і будуть користували ся доходами тих підприємств.

18 убито і 350 ранено підчас заворушення в Белфесті.

БЕЛФЕСТ, 24. липня. — Спів жерть заворушень в Белфесті виказує 18 убитих і пововерх 350 ранених. Вірять також, що обидві противні сторони тайно похоронили певне число своїх убитих сторонників.

Великі заворушення в Белфесті.

БЕЛФЕСТ, 23. липня. — Вудичні бійки між юніоністами і Син-Фейнерами відбули наново нині ранє, в наслідок чого двоє Син-Фейнерів убито і кількох орендженів ранено. Много будинків на окраїнах міста товпа підпалила. Урядовий доповняючий звіт виказує 11 убитих і 60 ранених в бійках від вітвірка. Всі шпиталі переповнені. Машинні гвери установлено на углах головних улиц. Товпи, котрі збирали ся по місті, були зараз розігнані. 54 людей арештовано в звязи з убитою. Два Син-Фейнери убито, коли юніоністи приростили їх пласти з корабля до берега.

Син-фейнерська головна квартира видала відозву для вербовани добровольців і повідомила всіх націоналістів бути готовими для сподіваного мілітарного атакі зі сторони юніоністів. Під сей час оренджені джагають всі можливі сили до Белфесту і в околицях міста відбуло ся много тайних мітінгів. До міста прибули сильні британські підкріпленя.

На всіх головних переїздах і переходних місцях розставлено колючий дріт, і кождо особу, котра входить або виходить з міста, точно випитуєт ся і перешукуєт ся за оруджєм. В наслідок великої ворожнечі між поліцією і Син-Фейнерами мілітарні власти перебрали патрульоване училище в свої руки.

ПАМ'ЯТАЙТЕ І НЕ ЗАБУДЬТЕ!

В НЕДІЛЮ, 1-го СЕРПНЯ
устроємо
В ЛІСТЕР ПАРКУ

ТРЕТИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ

ПРОГРАМА ДУЖЕ ЦІКАВА. ЗАБАВИМОСЬ ДО СХОЧУ.
Буфет, як і попередно, буде повний всего "добра".

ГРАТИ БУДЕ СВОЯ "РОБІТНИЧА ОРКЕСТРА".

Дорога до "Лістер Парку" вже всім відома.
Не забувайте, що літо коротке тому не тратьте нагоди ше хоть раз добре забавити ся.

Тож ідемо всі, навіть діти не лишаємо дома!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ ТРАНСКОНИ!

В НЕДІЛЮ, 1-го СЕРПНЯ С. Р.
"УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИКАЛЬНИЙ КРУЖОК"
устроєт для українських робітників

Великий Пікнік
ПОЧАТОК О 12-ї ГОДИНІ.
котрий відбудеть ся на прерах на схід від Транскони

ПРОГРАМА ПІКНІКУ ДУЖЕ БОГАТА, ЗАШО РУЧИТЬ КОМПЕТ. — ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ЗГОЛОШУЙТЕСЬ ДО ЧИТАЛЬНІ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА.

ІДЬТЕ ВСІ! КЛИЧТЕ СВОІХ ТОВАРИШІВ!
ПІКНІКОВИЙ КОМПЕТ.

UKRAINIAN LABOR NEWS
 Published semi-weekly by
 The Ukrainian Labor News Ass'n
 c/o. Fritchard & McGregor Sta.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription \$4.00 a year.
 Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого класу —
 виходить два рази в тиждень
 заходом Видавничого Товариства
 Українських Робітничих Вістей.
 Передплата \$4.00 на рік.
 Редакція за оголошення не відповідає.
 Редакція рукописів не повертає.
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 c/o. Fritchard & McGregor Sta.
 Winnipeg, Man.

**РЕВОЛЮЦІЯ І КУЛЬТУР-
 НІ ЗАВДАННЯ ПРОЛЄ-
 ТАРІЯТУ.**

Елементи культури будучи мають коріння в культурі попередніх поколінь. Такий процес ми обсервували в минулому. По великій революції 1789 р. Франція вступила в історію під знаком буржуазної культури. Але ми знаємо, що елементи буржуазної культури закладено значно раніше: французькі освітники у своїй "Великій Енциклопедії" тільки сформували її теоретично. На противі 30 років ідеологія великої французької революції, Дідро, Вольтер, Д'Аламбер, Гольбах і інші, видали 35 великих томів. Другий колективний твір "Система природи" Дюпювона се евангеліє буржуазно-революційного руху. Обі ці праці давали відповіді на всі б'єві й жагучі питання своєї доби. В них були закладені основи нової науки, етики, права, словом усієї сучасної буржуазної культури, що тоді як найпередніша, вела безпощадну боротьбу з релігійною культурою середньовічного громадянства. Так і наша пролетарська культура зароджується в капіталістичному світі, але в ній вона представляє тільки слабенькі, бліді паростки.

Жан Жорес, великий парламентський трибун, бичуючи в одній із своїх натхненних парламентських промов буржуазну Францію, так скаркаризував нове завдання пролетаріату: "На мій погляд наближається час, коли революційно-соціалістичний пролетаріат повинен опанувати організацію доктрину вселенної і життя. Революційна буржуазія створила енциклопедію, і нам теж потрібна нова енциклопедія, безкінечно більш широка й зміста, пролетарська. Треба знову переглянути рух людської думки. Треба взяти весь науковий рух, дати головніший його результат в руки пролетаріату, тій класі, яка хоче жити повним життям і освітити вселенну ярким світлом, де проміня індивідуальну думку потоудує у свічній зорі соціального життя. Са жива організація соціалістичної енциклопедії буде одним із висших завдань, які завіршили день покладає на нашу партію і людськість".

І я би сказав: са пора настала, й висше завдання вложено на пролетаріат.

Питане пролетарської культури стало не мрією, а дійсністю.

Пролетаріат у многих випадках біжучого життя почував в собі буржуазні навички, настрої і недостатку соціалістичного виховання, що мішає йому дуже часто виконувати завдання, поставлені пролетарською революцією. Сучасному пролетаріату, коли він хоче бути побідином, треба виховати себе не тільки на соціаліста по переконанню, але й по всій своїй психології, йому треба розгорнути всі творчі спосібности, щоби побідити дрібно-буржуазну, анархічну стихію. Бороти ся з нею можна тільки шляхом випрацювання, створення пролетарської культури. Коли десять літ тому назад са ідея видавала ся пустою видумкою, то тепер вона цілком і блистро займає увагу робітничої класи, і не має такої сили, що її могла би задумити.

Наша пролетарська культура йде на зміну буржуазній. І треба прийняти, що вона буде її протилежною, як капіталістичний устрій з господарського боку протилежний соціалістичному. Капіталістичний устрій анархічний, і його ідеологія індивідуалістична; устрій соціалістичний базується на колективній творчій праці, ідеологія його буде строго моністична, цілком. Той зміст досвіду, що дає нам наш час, настільки великий, що він не тільки недоступний індивідуальному пізнанню, але навіть не вкладається в сучасні форми пізнання. Потрібні нові форми, що могли би віяно охопити і об'єднати весь зміст досвіду в його постійному розвитку. Нові форми при всій грядючій складності повинні бути гармонійні. Капіталістична культура, як анархічна, не в стані дати ці нові форми, строго моністичні. Тільки пролетаріат зможе виконати сю коольсальну творчу працю.

Буржуазна культура пережила добі народни, розвіту й упадку. Тепер ся культура стала контрреволюційною. І наша культура повинна перейти ріжні стадії розвитку. Культура пролетарська станє загальнолюдською культурою, коли зникнуть в громадянській структурі класові ріжніччя. Се не значить, що вона змінить ся у своїх основних принципах. Ні. Вона перейде лише у вищу форму демінучого історичного процесу. Як би стадії розвитку не перешкодила пролетарська культура, в основі її завше повинен лежати принцип колективної праці. Се — характерна її риса. В праці — під шум машин і стаників, коли безформна матерія перемінюється у гармонійне ціле, укладають ся методи творчости, і організаційна логіка, логіка праці, боротьби й думки. В живому єдиано пролетарській армії, в її солідарности в житті складається колективний ідеал і соціалізм чуття. Друга, не менше характерна риса та, що культура пролетаріату завше являється ся будуючою. Коли пролетаріат нищить цінности минулого, то лише настільки, оскільки се конче для нашого Будучого, для нашого "Завтра". Ми миримо ся з сими руйнуваннями, як ми завше памятаємо, що наша культура повинна родити ся в колективній праці. Свою політичну побіду повинен пролетаріат закріпити в означеній культурній праці. Наш противник сильний. Але ми знаємо, що культура колективної праці повинна побіди. В даному випадку цілком не важно, що наші почини, спроби, не завше кінчаються успіхом; важно те, що робітничий клас відчуває організаційну потребу закріпiti свій життєвий досвід і свої переживання у системах і образах та протиставити їх буржуазії з її умираючою культурою.

Тепер стоїть перед нами питання, як будувати ся пролетарська культура? До сеї пори широка пролетарська маса буди відсутнені не тільки від розуміння буржуазної культури, але навіть від елементарного знання. Тому нам треба в першу чергу присвоїти і перемогти буржуазну спадщину, щоби використати весь громадянський досвід попередніх поколінь.

А коли буржуазна культура є ворожа соціалістичній культурі, то ми повинні віднести до неї критично, щоби чути, що ми теорії і настрої не опанували нами. Ми вважаємо себе соціалістами, але як би кождий з нас проаналізував своє життя, то він знайшов би у себе много буржуазного. В цьому — наша біда, і вона неминуча. Буржуазна культура довілі літа опановувала нас, і нашому поколінню зразу, однім поривом розвратити ся до грядущого. Будуче покільня, виховане в нових умовах, омине буржуазні пута. Але ми не можемо покладати надій на будуче покоління, історія обов'язує нас самих закріпити наше політичне визволення, ми повинні переглянути стару культуру, піддавши її оцінці класової свідомости, і все, що

видержує її, прийняти як цінне в новому будівництві. З сеї точки погляду ми повинні підходити до всього.

Візьмемо науку. В сучасному громадянстві, чим далше йде розділ праці, тим більше встають спеціалісти, що не стільки глибоко розріжені організаційно-ідейно, що иноді навіть не розуміють один одного, бо наука будується по ріжним методам. Нам треба переглянути й інші цінности буржуазної культури, цінности мистецтва: музику, поезію, малювання і т. д. Са пероюнка буде найкращим засобом будівництва нової пролетарської культури. Мистецтво дає нас — організаційна життя: пролетаріат зрозуміє краще свій ідеал, коли він краще й велич його переживе під враженням художнього образу, словесного, музикального, в малюванні або архітектурі. Приведу приклад із недавнього минулого. Робітник почуває себе неспосібним брати участь в демонстрації, що має відбутися. Всякого рода осомбріння побоювання здержують його, але ось згук Марселя зди провінкую в біду домірку, захоплюють його; піддається задиву згуків, він приєднується до демонстрантів і вже не всилі відорвати ся від цього колектива; ніякі роздумування — дим, жінка, діти, арешт, не всилі його остановити. По всім, він може буде каяти ся, але в той момент забуває все. Та чи кождий із нас не знає на собі впливу музики, малювання або поезії? Словом, нова культура повинна охопити всі області життя й творчости, охопити не поверховно й частинно, а глибоко й у всій широті. Сим означується наше завдання: пролетаріат повинен забирати елементи соціалістичної культури, організувати в строгому системі, яку можна би приміняти у всіх областях буття і людської думки.

Але, хто-ж все таки може розрішити проблему пролетарської культури? Тільки пролетаріат. Тільки він шляхом самодіяльности й революційної творчости; другі групи громадянства, близькі пролетаріату, розрішити цього завдання не можуть. Вони можуть бути тільки помічниками пролетаріату. Кого-ж маємо на увазі? Перш за все соціалістичну інтелігенцію, котра прийшла до нас і має культурний багаж. Але коли самим робітникам не чужі буржуазні звички, навіть у моменти найвисшої революційности, то соціалістична інтелігенція-має в собі буржуазну закручку-має в собі більший міри. Тому робітникам навчись критично ставити ся до всього, повинні теж проявляти свою критичне чуте у відношенню до своїх співробітників із інших громадянських груп.

Хай робітничий клас сама направити найбільш свої зусилля на створення того, чого їй не достає; хай культурна самостійність буде її постійним гаслом.

Хай живе пролетарська культура, велике знаряде побіди всесвітнього соціалізму!

П. І. Полянський.

ОБ'ЄДНАНЄ КОМУНІСТІВ В АНГЛІ.

Чотири партії.

В Англії, Шотландії і Південній Валлі існують аж чотири партії, які по своїх засадах і тактиці нічим по суті одна від другої не ріжняться, але ще аосі не приступили до рішучого злиття своїх організацій в одну комуністичну партію. Всі вони поділяють принципи Третього Інтернаціоналу, визнають його тактику і весь час ведуть в тому напрямі свою агітаційну і пропагандну роботу. Всі вони відмовили ся брати яку-будь участь в Другому Інтернаціоналі й за часів війни рішучо стояли проти якого-будь попертя своєї буржуазії; в її військових акціях проти осередкових держав і виявили значну байдужість до питань "безпечности імперії та захисту світової демократії" від "німецького імперіалізму". Вони вважали кожду буржуазну демократію вартою хіба доброго набою, щоб висадити її в повітря; а чи вона була німецькою-чи французькою, то справи не міняло.

Найбільшою і наймогутнішою з тих партій треба безумовно вважати Бритійську Соціалістичну Партію (British Socialist Party), яка має по всій Англії свої організації, улаштує повсюди свої мітинги й має поважні впливи серед робітництва. Центральний орган сеї партії є "The Call" (Заклик), що виходить в Лондоні (Maiden Lane 21 a). Друга партія, яка має до 60 відділів, але меншу скількість членів, оперує головню в Шотландії в такому великому промисловому й осередковому, як Глазгов, де виходить її головний орган "The Socialist", в накладі 40.000 примірників (30 Renfrew Street, Glasgow).

Називається ся вона Соціалістична Робітничая Партія (Socialist Labor Party); ся провадить чи не найбільшу роботу, видає масу літератури і в Глазгові має своїх три будинки під кнгарню, друкарню й для всіх своїх установ (46 — 48 — 50 Renfrew Street); її видавництво виходить під тавром "Socialist Labor Press". Була вона заснована відомим ірландським соціалістом Джеймсом Конолі, тим самим, що був засуджений на смерть англійським правительством, при ласкавій участі Артура Гендерсона, голови Другого Інтернаціоналу.

Трета організація, Соціалістична Робітничая Федерация, має своїм полем діяльности головню Лондон, де виходить також і її орган "The Workers' Dreadnought" ("Робітничий Панцирник"). На чолі сеї організації стоїть Міс Силвія Панкгорст, донька відомої суфражистки. (Адрес газети й управи партії такий: Socialist Workers' Federation, 400 Old Ford Road London, E. 3). Са сама Панкгорст брала вже участь в комуністичному русі на Заході Європи й веде в самому Лондоні завзяту агітацію.

Четверта група найменша скількістю, але найцікавіша хіба місцем свого перебування й полем своєї діяльности, бо працює в південній Валлі, посеред гірників, називається ся Південна Валлійська Соціалістична Партія (South Wales Socialist Party). Як бачимо, се остання група виникає наче для того, щоби виправдати утворений промисловим життям поділ Британії на три господарські осередки, — Шотландію, Англію й Валлію.

Конференція.

Вже давно сі групи старали ся прийти якось до згоди й заснувати одну комуністичну партію для всієї Британії, себто для Валлі, Англії й Шотландії, але всі заходи розбивали ся о підвоне каміне, що виринало з тих вод англійського політичного життя в виді так званого питання про участь в Робітничій Партії (Labor Party).

Та весною цього року відбула ся се одна подібна конфе-

ренція, про яку ми вважаємо тут потрібним дати деякі інформації. На сій конференції, 13. марта 1920, взяли участь ось які особи й партії: Ф. Піт, Ф. Виліс, Д. Ф. Годсон — від Бритійської Соціалістичної Партії (B. S. P.); Е. Тейлор, А. Сміт, Т. Мічель — від Соціалістичної Робітничої Партії (S. L. P.); С. Панкгорст, Л. Сміт, Лорішон — від Робітничої Соціалістичної Федерация (S. W. F.); та Н. Едвардс, Ф. Фіпен, Д. Фіпен — від Південно-Валлійської Соціалістичної Громади (S. W. S. S.).

Бритійська Соціалістична Партія, що раніш вимагала собі право залишити ся в ряді реакційної Робітничої Партії і тим розбила попередні переговори, — нині вже готова була зробити такі великі уступки задля великої справи об'єднання, щоб аж усунути спірну точку до степені її принятности всіма іншими групами. Перша їх уступка була така, що вони годили ся на замовчане питання про союз з Робітничою Партією аж до здійснення об'єднання, але через три місяці по тому нова Комуністична Партія мусіла б поставити на референдум питання про вступ до Робітничої Партії. Соціалістична Робітничая Партія на се не могла погодити ся, бо Бритійська Соціалістична Партія була численнішою й переважалаб решту при референдумі.

Тоді підчас мартового конференції Б. С. П. наважилась усунути зовсім питання референдуму, але за те вона в особі Годсона обстоювала право місцевих груп з'єзуватися з місцевими комітетами Робітничої Партії й задала казала про пропаганду, яку кождий член майбутньої партії має повести в середній партії. Жадна з інших партій не хотіла погодити ся на подібне толковане відмови й висловились, що Б. С. П. мусить виразно, точно й твердо кинути думку про співробітництво в лоні Робітничої Партії. А Соціалістична Робітничая Партія навіть заявила, що очевидно до згоди ніяк не може прийти, бо для неї (С. П.) буде неможливо приступити до об'єднання партії, коли вона бачить, що більшість членів Б. С. П. звязок (affiliation) з Робітничою Партією. Інші групи так само проти всякої можливої звязку майбутньої Комуністичної Партії з Р. П. Такий чиним і ся конференція на жаль скінчилась мертвим замком та-ж і попередні, і все через те-ж питане.

Та Б. С. П. передбачає се одну точку про відложене до парламенту, де очевидно прийде ся зіткнутись з С. Панкгорст, яка палає непримиримо ворожою до парламентаризму, і тут вже решта груп цілком з нею розходять ся.

Ухвалено знову передати питання до окремих партій на перегляд і будемо відлятися, що майбутня конференція принесе однудушну ухвалу за єдину Комуністичну Партію.

ПРОПАМ'ЯТНА ЗАПИСКА

(Маленький фейлетон.)

Нам доставлено копію ось якого документу:

Р. С. Д. Р. П.

Пролетарі всіх країн, єдиайтеся!

Деклярація англійських робітників.

Дорогі товариші!

В доповнене до того, що наші представники оповіли Вам в особистих розмовах, на зборах друкарів в ухвалі про наше положенє нашої партії, переслідуваної більшовиками, ми вважаємо потрібним особливо докладно спитити ся на нових методах найгрішого насильства над нашою партією з боку більшовиків.

Якими є сі методи, ми, на жаль, не можемо вам сказати, бо більшовики окупили себе тут непроглядно тайною.

Ми гадали, що більшовики уживають якихось нелюдських мук, але зовнішній вигляд і загальне поведженє сих жертв більшовизму нічим не стверджують таких злогадів.

Чогоб там не уживали більшовики, — важно не се, а важний наслідок. А наслідок є здатний привести до розумку.

Більшовики безперестанно виривають з наших рядів одного за другим ліпших наших робітників і якись шляхом, — розумієте ся, силоміць, — роблять їх членами комуністичної партії.

Сі випадки перестали бути поодинокими і перетворили ся в систему.

Найстрашніше те, що нас розбавляють саме найліпших членів партії.

"Ви чули, мабуть, імя товариша Химчука. Се — один з найстарших меншевиків, котрий віддав справі меншевищому майже все жите; се бувший голова Московського Союзу Робітничих Депутатів ще в 1905 році, він займає се почесне місце в 1917 році від первороту в лютім майже до жовтневих днів. Він був членом Ц. К. партії, себто одним з провідників партії.

І сього чоловіка, усім своїм минулим здученого з меншевищом, більшовики якись шляхом вирвали з наших рядів і зробили комуністом, до речивши йому потім найвідповідальнішу справу в харчівній області.

Другий член Ц. К. нашої партії, тов. Яхонтов, найбільш вийшій противник комуністів, нараз зник з нашої партії і його на робітничих зібраннях нам доводиться ся чути від него тільки напади на меншевищ.

Не менше тяжкою є втрата почесного шановного товариша Фелікса Кона, найстаршого польського революціонера, один виглад котрогб з його свинюю викликав до віре і пошану до него, а разом з тим до нашої партії. І Фелікс Кон, котрий недавно редагував меншевищю часопись в Харкові, тепер є комуністом.

Нас особливо гірко турбує втрата робітників меншевиків, Чіркин, Семенов-Булкин, Мітін, Лазько і багато інших з наших найвідатніших старих провідників з робітників вирвані з наших рядів і зроблені комуністами. Чіркин був навіть делегатом 9-го зїзду Р. К. П.

Не обмежуючи ся рабаванем у нас для своїх комуністичних цілей поодиноких осіб, більшовики стали вихоплювати у нас цілі організації.

Так жидівська робітничая партія "Бунд" завжди була підпорою Р. С. Д. Р. П. і її описовою; тепер же її від нас відділено і прилучено тим же шляхом до комунізму. Лишилося ся кілька будовців на чолі з Абрамовичем. Але силоміць позбавлений довіря жидівських робітників + змушений

тому шукати мандату в Москві, Абрамович недавно і тут втратив довіре своїх виборців.

Ви розумієте, товариші, куди може нас привести така антидемократична політика більшовиків. Партії грозить спустошенє.

І не ми одні терпимо від більшовиків. Отсе недавно вони зовсім приєднали до себе дві партії — боротьбістів на Україні і максималістів в Росії. А попередно, той-ж долі зазнала партія с-д. интернаціоналістів на чолі з відомим нам Лозовським. Він ледви чи підозрівали, що се — полонений більшовиків.

Він знайде в їхніх рядах немало полонених і з інших партій. Наприклад з партії лівих с-р. силоміць прилучено до комунізму найвідатніших провідників: Колегаєв, Бібенко, Саблія, Закс і багато інших. Не спасли ся від сего незнесене положенє нашої партії, переслідуваної більшовиками, ми вважаємо потрібним особливо докладно спитити ся на нових методах найгрішого насильства над нашою партією з боку більшовиків.

Якими є сі методи, ми, на жаль, не можемо вам сказати, бо більшовики окупили себе тут непроглядно тайною.

Ми гадали, що більшовики уживають якихось нелюдських мук, але зовнішній вигляд і загальне поведженє сих жертв більшовизму нічим не стверджують таких злогадів.

Чогоб там не уживали більшовики, — важно не се, а важний наслідок. А наслідок є здатний привести до розумку.

Більшовики безперестанно виривають з наших рядів одного за другим ліпших наших робітників і якись шляхом, — розумієте ся, силоміць, — роблять їх членами комуністичної партії.

Сі випадки перестали бути поодинокими і перетворили ся в систему.

Найстрашніше те, що нас розбавляють саме найліпших членів партії.

"Ви чули, мабуть, імя товариша Химчука. Се — один з найстарших меншевиків, котрий віддав справі меншевищому майже все жите; се бувший голова Московського Союзу Робітничих Депутатів ще в 1905 році, він займає се почесне місце в 1917 році від первороту в лютім майже до жовтневих днів. Він був членом Ц. К. партії, себто одним з провідників партії.

І сього чоловіка, усім своїм минулим здученого з меншевищом, більшовики якись шляхом вирвали з наших рядів і зробили комуністом, до речивши йому потім найвідповідальнішу справу в харчівній області.

Другий член Ц. К. нашої партії, тов. Яхонтов, найбільш вийшій противник комуністів, нараз зник з нашої партії і його на робітничих зібраннях нам доводиться ся чути від него тільки напади на меншевищ.

Не менше тяжкою є втрата почесного шановного товариша Фелікса Кона, найстаршого польського революціонера, один виглад котрогб з його свинюю викликав до віре і пошану до него, а разом з тим до нашої партії. І Фелікс Кон, котрий недавно редагував меншевищю часопись в Харкові, тепер є комуністом.

Нас особливо гірко турбує втрата робітників меншевиків, Чіркин, Семенов-Булкин, Мітін, Лазько і багато інших з наших найвідатніших старих провідників з робітників вирвані з наших рядів і зроблені комуністами. Чіркин був навіть делегатом 9-го зїзду Р. К. П.

Не обмежуючи ся рабаванем у нас для своїх комуністичних цілей поодиноких осіб, більшовики стали вихоплювати у нас цілі організації.

Так жидівська робітничая партія "Бунд" завжди була підпорою Р. С. Д. Р. П. і її описовою; тепер же її від нас відділено і прилучено тим же шляхом до комунізму. Лишилося ся кілька будовців на чолі з Абрамовичем. Але силоміць позбавлений довіря жидівських робітників + змушений

Праця Трудової Армії в Донецькому Басейні.

ХАРКІВ, 9. червня. — Зсумованє праці Донецького басейну за май дало: понад 18 мільонів пудів вугля і антрацитів. За цвітєнь — 13,552,000 пудів, за март — 24,261,000 пудів. В запасі на 1. цвітня було 97 мільонів пудів, на май — 92 мільонів пудів, на 16 мая — 60 мільонів пудів. Навантажено і вивезено в марті 12,787,000 пудів, в цвітні — 9,807,000 пудів, в маю — 13,392,000 пудів. Середнє вантаженє в маю 432 вагонів за добу. Трудармії навантажили за перший тиждень маю — 154,992 пудів, за другий — 414,300 пудів, за третій — 769,256 пудів, а за четвертий тиждень маю — 1,403,100 пудів; усього за май трударміїцями навантажено 2,740,848 пудів (двісє зсумованє сих чисел виносить 2,741,648 — Ред.), себто 24 проц. усього навантаженя. За май працювало коло вугляціонера, один виглад котрогб з його свинюю викликав до віре і пошану до него, а разом з тим до нашої партії. І Фелікс Кон, котрий недавно редагував меншевищю часопись в Харкові, тепер є комуністом.

Нас особливо гірко турбує втрата робітників меншевиків, Чіркин, Семенов-Булкин, Мітін, Лазько і багато інших з наших найвідатніших старих провідників з робітників вирвані з наших рядів і зроблені комуністами. Чіркин був навіть делегатом 9-го зїзду Р. К. П.

Не обмежуючи ся рабаванем у нас для своїх комуністичних цілей поодиноких осіб, більшовики стали вихоплювати у нас цілі організації.

Так жидівська робітничая партія "Бунд" завжди була підпорою Р. С. Д. Р. П. і її описовою; тепер же її від нас відділено і прилучено тим же шляхом до комунізму. Лишилося ся кілька будовців на чолі з Абрамовичем. Але силоміць позбавлений довіря жидівських робітників + змушений

3 СОЦІАЛІСТИЧНОГО РУХУ.

Французький соціалізм вступає до III Інтернаціоналу

Як звісно — на Штрасбурзькому Конгресі французької соціалістичної партії, який відбувся в марті с. р. — порішено виступити з рядів II Інтернаціоналу, і на скільки не владсть ся французькому пролетаріату разом зі швейцарською і англійською соціалістичною партією (I. L. P.) на протязі трох місяців осигнути реконструкції II Інтернаціоналу — тоді має французька соціалістична партія вступити в III Інтернаціонал. Тому, що всі зусилля соціалістів в напрямі реконструкції не довели до ніяких результатів, а термін трох місяців скінчив ся, постановив на останньому засіданні союз секванської французької соціалістичної партії (найбільшій і найважнійшій організації лівих соціалістів Франції, яку проводить Льюрто) вступити до III Інтернаціоналу; і вислати представників на II Конгрес Комуністичного Інтернаціоналу в Москві.

II. Конференція комуністичної молодіжні.

Від 9 до 15 червня с. р. тривала в Берліні при співучасті представників чотирнадцяти організацій, друга Конференція Комуністичної Інтернаціональної Молодіжні. По звітах і дискусіях виявилось, що Інтернаціональна організація юнацтва об'єднує 23 краєвих організацій, які числять більш ніж мільон зорганізованого комуністичного студентства. Поживий дискусії на тему антилітарної пропаганди Інтернаціоналу серед молодіжні прийнято резолюцію, визнаючи юнацтво до антилітарної агітації у всіх країнах і народах. Рівночасно обговорено справу участі і представництва молодіжні в III Інтернаціоналі і участі на другому конгресі в Москві.

Другий з'їзд комуністів Болгарії.

З початком червня відбувся в Софії II з'їзд комуністичної партії Болгарії, на якому присутніх було 763 делегатів, заступаючих 487 комуністичних організацій Болгарії. З'їзд проводив болгарський соціаліст тов. Благоев (72 літній старик). Партійний секретар тов. Коларов подав звіт з діяльності комуністичної партії Болгарії; з якого слідно, що партія числила до кінця 1919 року — 35.478 членів в 1083 сільських і 83 міських організаціях. Однак скількість членів в одно зростає, так що з днем 20. цвітня партія числила 88.686 членів. В скликанні (парламент) зуміла партія в брати 50 комуністичних посад. Також в громадських і міських радах має комуністична партія визначне число своїх представників. Видавничу діяльність партії стоїть на висоті своєї задачі. Окрім центрального органу партії "Роботническі Вєстник" видається ще журнал "Новое Время", часопис для сільського пролетаріату "Сельскій Вєстник" для молодіжні "Младєжка Правда", для жіноцтва "Раженство", для дітей "Другарче", сатиричну часопись "Червєнє Свєтє", для македонських емігрантів "Освобождєніє", для інвалідів "Инавалдє Борць", а понадто багато краєвих місцевих часописів. За 1919 рік видала комуністична партія 33 комуністичних книжок і брошур в накладі 562.100 примірників. Побіч літературної діяльності партія розвинула велику політичну організаційну працю, організуючи сільський безземельний пролетаріат Болгарії, військові частини і міський пролетаріат всіх професій. Комуністична партія дала почин до утворення організації, яка має на меті створення одної радянської федеративної республіки на Балкані, на віщо прихильно відгукнули ся товариші

комуністи других народів балканського півострова. (Роботническі Вєстник", ч. 257.)

Москва перед конгресом.

Кореспондент "Daily Herald-a" доносить, що Москва має під теперішню пору характер міжнародного міста. Зідають ся сюди делегації на конгрес III Інтернаціоналу з усього світа. Приїхали вже Італійці (12 дел.), Болгари, Шведи, Французи, Перси, Індуси, Мексиканці, Аргентинці і другі товариші.

Конгрес комуністичної партії Югославії.

На прикінці минулого місяця відбувся у Вуковарі другий конгрес комуністичної партії Югославії, на якому мало прийти до тісного об'єднання всіх комуністичних груп південної Словенії. Народи конгресу відкрив тов. Стрєтен Яхшич, після чого наступили привітання. Тов. Смолянєвич говорив в імені вуковарського пролетаріату, тов. Филип Филипович від комуністичних партій Болгарії і Румунії, а тов. К. Новаковський від імені Соціалістичної Росії і Радянської України. Народи конгресу тривали три дні (від 20—23 червня), однак звіту і резолюції ми ще не одержали. ("Радничке Новине" з 24 червня.)

Засноване комуністичної партії в Бельгії.

Прикінці мая в Брюсселі відбулася конференція бельгійських комуністів, на якій ухвалено заснувати комуністичну партію Бельгії. Ініціатором до цього дада соціалістична молодіж, яка перед рівроком виступила з рядів соціалдемократії, зорганізувала комуністичний гурток і скликала конференцію всіх комуністів Бельгії. Найбільш членів числить нова партія поміж гірниками, які зазнали на собі найбільше всі впади капіталістичного ладу.

На відбутій конференції прийнято одностайно резолюцію, в якій учасники освідчили ся противниками парламентаризму, протестують проти творення спеціальних груп інтелігентів-соціалістів в роді групи "Clarite" і в імя побіди соціалістичної революції приступають до III Інтернаціоналу. Рівночасно комуністична партія Бельгії видає дві часописи, а саме: "Ouvrier Communiste" (на французькій мові) і "De Internationale" (на фламандській мові).

Заява чеських лівих соціалістів.

Члени чесько-словацької соціал-демократичної робітничої партії лівої течії, вибрані до союму в Празі, зложили там заяву, в якій остро критикують парламентаризм і визнають чеський пролетаріат до безпощадної безкомпромисової класової боротьби з капіталізмом і реакцією. Рівночасно заявляють себе прихильниками радянської системи і прогосують за свою програму платформу III Інтернаціоналу. Сю заяву підписало 23 товаришів-членів союму і 5 сенаторів. До своїх заяв причучало ся також 3 німецьких товаришів союму і дин 41 сенату. ("Prakornik Svobody" з 23 червня.)

Соціалістичний Конгрес в Румунії.

З Бухарешту доносить, що в днях 1—8 серпня с. р. має там відбутися конгрес соціалістичної партії і професіональних організацій.

Німецькі комуністи і соціалісти в Росії.

"Danziger Neueste Nachrichten" (в ч. з 25. червня) доносить в Берліні: В бюрі берлінського представника радянського уряду тов. Коппа мала відбутися конференція, в якій звзла участь крім німецьких комуністів також провідники ні-

мецьких незалежних соціалістів. Тов. Коппа зазначив, що сьогочасне положення Росії є добре, але мимо сього соціалістична республіка потребує допомоги, тому соціалісти інших країн повинні як найкраще взяти в свої руки долю соціалістичної революції на заході, захопити владсть і підперти соціалістичну Росію в її боротьбі з капіталом і реакцією.

3 ЖІНОЧОГО СВІТА.

Жінки в професіональних організаціях.

В англійських професіональних організаціях є згуртованих 6,624.000 членів, із сього 1,250.000 жінок.

Міжнародний жіночий день.

В початках марта улаштувано по всій Росії "міжнародний жіночий день", в якого основу покладено боротьбу за жіночу рівноправність в цілому світі. З сього приводу в московській "Правді" появилася стаття Леніна, в якій він пише: "Радянська республіка знесла всі ріжні між правми жінок а мушці. Тільки завдяки диктатурі пролетаріату стало можливим освободити жіночку від мнотоговікового ярма. Нашим обовязком являється ся захопити жінок до продуктивної роботи, освободити її від рабства домашнього хазяйства, від довілого нещасного кухонного життя".

В "день жінок" соціалістичний уряд одержав привітну депешу від 7-ки Силвії Панкорет, дочки провідниці англійських суфражисток, запаленої більшовицьки, а знову "Совет русских женщин" вислав привіт Кларі Цеткін.

Жінки професорами університетів.

Першою жіночко-професором на берлінському університеті є д-р Павліна Гервіг, яка викладає зоологію. В Празі покликано Леопольдину Досталь на професора реторики.

П'ЯТНИСТІЙ ТИФ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Полковник американської армії Гіккріст, який перебував в останні часах на українських землях друкує про свої спостереження обширний реферат в лондонській "Таймсі", де між иншим каже: "Польщу навістела епідемія п'ятнистого тифу така велика, що подібної досі історія не знає. Політичне положення робить надію на поліпшення положення просто ліпозорично. Найбільше люте пошесть на галицький Поділля, в районі між Тернопілем і Борщевом. Один лікар припадає пересічно на 150.000 мешканців. Нпр. в Тернопілі згинувло від зарази з 12 ординуючих лікарів 10. Остало ся при життю 2. В 1916 році нахлещало всіх хорих на тиф в Галичині і Конгресіві 34.000, в минулому році (1919) се число зросло на 231.000, а сего року — тільки в січні і лютім було хорих на тиф 46.000. Школи позамікали. Торговельне і економічне життя замерзає. Східна Галичина виглядає немов кладвище".

Зничана жандармів на Буковині.

Поведене румунських властей, головно жандармів, з населем на Буковині є страшне. Найбільше терпить ся Рогіні недалеко Чернівців став ся недавно такий випадок: В суботу дня 5. червня с. р. рано приїхали на обісте господаря Василя Гаврильця два жандарми, щоб забрати до війська його сина Володимира, який не став ся добровільно до бранки. Тому, що його не знайшли, бо його там взагалі нема, забрали його старшого брата Ілю і повели до касарні. Тут біли хлопця командант постерунку й два гдаждарми так диго й немилосердно, що люди, які йшли дорогою попри касарню, ставали на крик катованого пє-

ред касарню і кричали до жандармів, щоб вони невинно го хлопця не катували. Аж по полудни випустили кати збитого та обнухлого хлопця. Тепер все ще хоруге й не може прийти до себе, бо шойно вилічив ся з малярії, з якою прийшов з війни.

3 трагедії укр. полонених.

З Варшави пишуть до "Вєстеду": Один з наших полонених, родом з Сокальщини, кинув ся в уступове місце в намірі самоубійства. Вчас се заважено і не допущено до смерті. Зараз сей полонений лежить в шпиталі в відділі божєвілних. Вже перед випадком зраджував певні признаки божєвіля: сміяв ся, кричав, говорив до себе. А тепер се гірше.

А другий факт такий: В часі латинських Зелених свят утупив ся у Вислі один з наших полонених. Хоч умів плавати, а на березі стояли польські жовітери, які се бачили, нещасний пішов на дно. Причину смерті, вкриває таємниця.

Комунізм на селі.

В однім з повітів Новгородської губернії до сільсько-господарських комун вступило 340 селів. Насадка комуністичних господарств розвивається.

Українське жіноцтво.

Безпартійна жіноча конференція в Полтаві 3. липня прийняла рішенє усіма силами підтримувати радянську владу і брати участь у всіх радянських органах.

Обновлене науки в Київі.

Від 15. липня розпочинають ся у всіх українських школах міста Києва знова шкільні занятя.

Далеко-Східна Республіка.

Міністр Закордонних Справ Далеко-Східної Республіки звернув ся з листом до міністра Закордонних Справ Китайської Республіки і висловлює бажанє утворити спрїятели і дружні відносини між обома республіками. В звязку з заявою Черіна про визнанє Далеко-Східної Республіки, в недавньому часі скликали конференцію з представників трох зацікавлених республік: Російської, Китайської і Далеко-Східної. Рівночасно Міністер Закордонних Справ Далеко-Східної Республіки повідомив Японію, а японське правительство погоджує ся визнати Далеко-Східну Республіку при умові цілковитої її незалежності, в економічній і політичній-зміслі. З причини міжнародного значення мирного розв'язаня Далеко-Східного питання і нашого палкого стремління до миру, уважаємо своїм обовязком заявити, що ці умови цілком відповідають нашим стремлінням. Наше правительство, яке складаєть ся з представників селян робітників та інтелігентних верств, визнає з себе внутрішню єдність і має спільною ціллю застановленє братерської війни і встановленє миру у внутрі краю і добросусідських взаємовідносинах. Далі декларация підкрєсло небажанє перебуванє японських військ в межах Далекого-Сходу.

Мирний договір Грузії з Азербайджаном.

З Константинополя доносить, що між Грузією і Азербайджаном підписано 22. червня мирний договір. По сій умові принадлежить до Грузії тифліська губернія. Азербайджан дозволяє Грузії продовжати окупацію закатальського округу, по долю якого вирішити спільна мішана комісія. (Парискі "Последнія Новості" з 24. червня.)

В ПОЛЬЩІ.

Польський бандаїтизм.

Як сповідають німецькі часописи з 6. липня, що впродім подтверджують і самі польські дивізіони, — дня 25. мая розстріляли польські військові влади 17 чільних провідників німецького робітництва за те, що вони солідаризували ся з прокляцією, в якій проголошено жаданє німецьких жителів в справі прилученя Східної і Західної Пруссії до Німеччини. З той самої причини арештували польсько-шляхецької імперіалісти багато німецьких робітників, яких вивезли у Варшаву. Про їх долю — нічого не звісно, мабуть польські опришки зробили їм кінєць, як і попереднім.

Польський полон.

Втікачі з польського полону розповідають про звірські відношеня Польків до полонених в концентраційних таборах. На Гродненській переїздній станції час від часу до помешканя полонених вломлювали ся легіонери і били зарештованих нагаями і колючим дротом. В концентраційних таборах в Познані, кождо-го підозарілого в комунізімі полоненого наказували бити колючим дротом, даючи 50 ударів за Троцького, 25 за Леніна і 15 за Луначарського. Кат Маліновський стояв коло жертви з револьвером в руці, щоб його застрілити, як тільки він почав би кричати; так він застріляв більше як 20 полонених. В таборі в Кракові полонених вмирили від голоду. Полонених примушують копати стрілецькі рови і виставляти дров'яні загороди, під обстрілом нашої артилерії. Їх призначують також на роботу до помішків. Харч видаєть ся неможливий. Особливо по неможливий поводити ся з Жидками. В Кракові полонені працюють замість коний. (Радіо-телеграма з Харкова.)

Бунт польських легіонерів.

В містечку Ушиця збунтував ся батальон польських легіонерів і кинув позицію.

Безробітє в Польщі.

Після звіту польського міністерства праці й суспільної опіки безробітє в Польщі представляєть ся так: в маю було в занятях при дубличних роботах в окрузі Варшави 8.984 робітників на 49.774 безробітних, в окрузі Лодзь на 61.775 безробітних дістало працю 4.453, в Кельцах на 12.455 безробітних дістало працю 1.846, в Люблинським на 6.326 безробітних дістало працю 293, в Бялостоку на 1.314 безробітних дістало працю 128, в Малопольській на 19.442 безробітних дістало працю 370. Разом на 142.086 безробітних дістало працю 16.274. Статистика ся роблена урядом є неповна, бо безробітє є більше.

Митрополит Шептицький у Варшаві.

"Goniec krakowski" доносить, що до Варшави приїхав митрополит Шептицький. Причиною його приїзду має бути негода генерала Стан. Шептицького. Ген. Стан. Шептицький, брат "українського" митрополита, був головним командантом польської армії на північнім фронті, яка пішла була військово проти українських і російських селян і робітників. Один польський граф Шептицький мурдував українське населенє, а другий, що уважає себе "Українцем" і шей провідником українського народу — підмагав своему братові в сій роботі!

Покналим ся.

БЕРЛІН. — "Фосіє Цайтунг" доносить, що по цілій Волинській губернії були розліпані афіші, сповіщуючі населенє, що від тепер адміністрація Волині буде цілком підчинена польському правительству.

ВИДАВНИЦТВО КУЛЬТУРА

Вже вийшла з друку давно покладана для українських робітническі книжка в українській мові під заголовком:

КОРОТКИЙ ВИКЛАД ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Написав А. Богданов, переклав на українську мову М. Д. ЦНА КНИЖКИ \$2.50

Се є одна книжка з найновіших видань в українській мові. Обіймає около 400 сторін друку великого формату. Кождий, хто лише вміє читати по українськи, повинен її сейчас замовити. Замовленя шліть на адресу:

KULTURA PUBL. CO.
414 EAST 9 ST. — NEW YORK, N. Y.

ШЛЕСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Конгрес фабричних рад постановив не виробляти амуніції для Польщі.

Опозиція проти виробу якогоб то не було воєнного матеріалу для ужиття Поляками проти більшовиків виступила отверто на конгресі фабричних рад Горішного Шлеська, котрий відбував ся в Королівській Гуті дня 6. червня. Се опозиція виступила також проти націоналістичної агітації, яку ведуть так Німці як і Поляки. В резолюції, ухваленій на згаданім конгресі говорять ся:

"Конгрес остро критикує націоналістичні махінації в Горішнім Шлеську і уважає за потрібне для цілої маси робітників Горішного Шлеська триматись здалека від всякої подібної агітації, та поставити солідний фронт проти капіталізму і реакції.

Зібрані тут представники фабричних рад приракують агітувати по фабриках проти виробу воєнного матеріалу, котрий мавби бути ужитий проти більшовиків, Конгрес висказує свою симпатію для робітників соціалістичної Росії, котрі борять ся проти імперіалізму".

На тім самім конгресі ухвалено другу подібну резолюцію, котра звучить:

"Зібрані на першім конгресі фабричних рад Горішного Шлеська в Королівській Гуті дня 6. червня одностайно привимаємо план акції запропонованої комітетом 20-ти, котрий домагаєть ся, щоб фабричні ради були зорганізовані, як спільне зброє шлеських робітників проти капіталу. Конгрес припроучує езекутивному комітету фабричних рад йти просто втичею лібією пролетаріату в зв'язі з революційними трейд-юніями і партіями, щоб визволитись з неволі капіталізму, з кичем: "Вся владсть фабричним радам".

На конгресі було 820 делегатів з 180 фабрик, копадєнь і інших заводів.

ГРИЗНА СТАТИСТИКА.

"L'Humanite" містить звіт Женєвського Міжнародного Союзу поміч дітям, якого метою ратувати європейські діти від повної заглади. В звітї представлено положенє дітей у всіх краях Європи.

В Австрії голод відбиваєть ся найгірше на дітях. Недостача поживи, палива, одія, викликає нечувану смертність. Туберкульоза пориває найбільше жертв в віші від 14 до 18 р.

Не ліпше на Угорщині, хоч пожива обильніша.

Страшні відносини в Сербії: діти, які перебули страшну їнвазію і голод вмирають від туберкульоза. Числò туберкульозних дітей подають на 80%. Двіста тїсяч круглях сирит, без опіки, перебігали до недавня края, якби череди диких звірів. Доми для сирит, основувані англійською місією невистарчаючі.

В Німеччині голод, туберкульоза, діточа горячка поривають 50% дітей в першому році життя. Сироти по 2 мільонах погібших позбавлені майже зовсім помічч і опіки. Не диво, що числò малолітніх злочинців росте постійно.

На Україні ствержено зстрашаючі відносини. Ріжні війська перевалювали ся там

ШЛЕСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

з місяця на місце, а за ними йшли голод і пошесть. Справоздаєці не бачили там зовсім дітей нижше 7 літ.

В Польщі побіч недуї і голоду найбільше знищенє викликала війна, яка полишила ертки тисячі дітей, блукаючих ся по дорогах.

В понижених департаментах Франції здорові дітей майже нема. Туберкульоза, рахіт, нервові і умові недуги являють ся наслідками по всіх страхтиях війни. Є школа, в якій на 200 дітей найдено одно нормальне.

ТРАНСПОРТ НА УКРАЇНІ.

Автохазяйство.

На надзвичайно засіданні автосовіта Цас (центрального автосовіту) заслухано доклад Г. Гольмерштайна про поїздку його на Україну.

В звязку з докладом автосовіту прийнято слідуючу постанову про програму виробу і організаційні форми експлоатаційного транспорту на Україні. Признано необхідним перейти до трестованої методу виробу автомобілів з тим, аби на Україні скористати з усіх продукційних можливостей шодо виготовленя частини деталей типового тягаровика.

Ухвалено організувати українське бюро Цас (промислово автосовіту) України. З другого боку признано необхідним за теперішніх надзвичайних обставин існуванє автотехнічної ради, яко постійної міжвідомственої комісії, до складу котрої входить представник Цас при ревєнєсовітї південно-західного фронту і представник бюро Цас на Україні. Бюро Цас мусить складатися з 3-відділів, чи апаратів спеціально-технічного, фінансового і інструкторського.

Паперова промисловість.

Часопись "Трудова Армія" № 15 наводить ось які дані про стан паперової промисловости на Україні:

Виріб паперових фабрик на Україні тепер виявляєть ся ось в яких цифрах: катеринославська-паперова фабрика виробляє 6 тисяч пудів газетного паперу, коростівська (на Київщині) — 1.500 пудів напірсного паперу, ростовська (б. Паньчю) виробляє газетний, книжковий і телеграфну стяжку — до 10 тисяч пудів, росєнька — 5 тисяч пудів всякого паперу. До серпня 1920 року закінчить ся направи рогацької фабрики, вироблюючої до 8 тисяч пудів паперу місячно, і малінської фабрики (на Київщині) з виробом до 5 тисяч пудів гільзових бобин.

Відомостий про решту паперових фабрик України не надіслано.

При повнім русі всіх паперових фабрик, найбільший вироб досягатимє 45 тисяч пудів місячно, причім вироблений папір належатимє до простих сортів, бо для ліпших сортів нема відповідних сирівців і матеріалів.

Золото в Росії.

Від початку сього року Андрєєвська копанія дала 7 фунтів золота, Богмдарована копанія 43 фунти, Ольховська 3 пудів-4 фунти.

